

SADRŽAJ

PREDGOVOR TREĆEM IZDANJU	XXIII
PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU.....	XXV
PREDGOVOR PRVOM IZDANJU.....	XXVII
KRATICE I PREGLED IZVORA ZA SUDSKU PRAKSU.....	XXIX

ZAKON O RADU

(Nar. nov., br. 149/09. i 61/11. - autorski pročišćeni tekst)

I. OPĆE ODREDBE (čl. 1.-7.)	3
Predmet Zakona o radu (čl. 1.).....	3
Pojam radnika i poslodavca (čl. 2.).....	6
Ograničenja u primjeni (čl. 3.).....	9
Evidencija o radnicima zaposlenim kod poslodavca (čl. 4.).....	12
Temeljne obveze i prava iz radnog odnosa (čl. 5.)	12
<i>a) Zabrana diskriminacije</i>	15
Dužnost poštivanja propisa u svezi s radnim odnosom (čl. 6.).	22
<i>a) Primjena općih propisa obveznog prava</i>	24
Sloboda ugovaranja (čl. 7.)	33
II. SKLAPANJE UGOVORA O RADU (čl. 8.-23.)	38
Zasnivanje radnog odnosa (čl. 8.).....	38
Ugovor o radu na neodređeno vrijeme (čl. 9.).....	42
Ugovor o radu na određeno vrijeme (čl. 10.).....	43
Uvjeti rada radnika koji rade na temelju ugovora o radu	
na određeno vrijeme (čl. 11.).....	49
Oblik ugovora o radu (čl. 12.).....	50
Obvezni sadržaj pisanog ugovora o radu, odnosno pisane	
potvrde o sklopljenom ugovoru o radu (čl. 13.)	52
Obvezni sadržaj pisanog ugovora o radu na određeno	
vrijeme za stalne sezonske poslove (čl. 14.).....	54

Obvezni sadržaj pisanog ugovora o radu na izdvojenom mjestu rada (čl. 15.)	54
Obvezni sadržaj pisanog ugovora o radu, odnosno pisane potvrde o sklopljenom ugovoru o radu u slučaju upućivanja radnika u inozemstvo (čl. 16.).....	56
Najniža dob za zaposlenje (čl. 17.)	56
Poslovna sposobnost maloljetnika za sklapanje ugovora o radu (čl. 18.).....	57
Zabrana rada maloljetnika na određenim poslovima (čl. 19.) ..	57
Nadziranje rada maloljetnika na određenim poslovima (čl. 20.)	58
Posebni uvjeti za sklapanje ugovora o radu (čl. 21.)	59
Obveza radnika da obavijesti poslodavca o bolesti ili nekim drugim okolnostima (čl. 22.)	59
Podaci koji se ne smiju tražiti (čl. 23.).....	59
III. PRIVREMENO ZAPOŠLJAVANJE (čl. 24.-32.)	60
Agencija za privremeno zapošljavanje (čl. 24.).....	60
Sporazum o ustupanju radnika (čl. 25.)	60
Ugovor o radu za privremeno obavljanje poslova (čl. 26.).....	62
Otkaz ugovora o radu za obavljanje privremenih poslova (čl. 27.).....	63
Ograničenje vremena ustupanja radnika (čl. 28.)	63
Obveze agencije prema ustupljenom radniku (čl. 29.)	63
Obveze korisnika (čl. 30.).....	64
Naknada štete (čl. 31.)	64
Evidencija (čl. 32.).....	65
IV. ZAŠTITA ŽIVOTA, ZDRAVLJA I PRIVATNOSTI RADNIKA (čl. 33.-34.)	65
Obveze poslodavca u zaštiti života, zdravlja i čudoređa radnika (čl. 33.).....	65
Zaštita privatnosti radnika (čl. 34.).....	66
V. PROBNI RAD, OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD (čl. 35.-41.)	67
Ugovaranje i trajanje probnog rada (čl. 35.).....	67
Obveza obrazovanja i osposobljavanja za rad (čl. 36.).....	72
Pojam pripravnika i vrijeme na koje se može s njim sklopiti ugovor o radu (čl. 37.)	73
Način osposobljavanja pripravnika (čl. 38.)	73

Trajanje pripravničkog staža (čl. 39.).....	73
Stručni ispit (čl. 40.).....	74
Stručno osposobljavanje za rad (čl. 41.).....	74
VI. RADNO VRIJEME (čl. 42.-51.)	74
Pojam radnog vremena (čl. 42.).....	74
Puno i nepuno radno vrijeme (čl. 43.)	75
Skraćeno radno vrijeme (čl. 44.)	76
Prekovremeni rad (čl. 45.)	77
Raspored radnog vremena (čl. 46.).....	79
Preraspodjela radnog vremena (čl. 47.).....	81
Noćni rad (čl. 48.).....	83
Zabrana noćnog rada (čl. 49.).....	84
Rad u smjenama (čl. 50.).....	84
Obveze poslodavca prema noćnim i smjenskim radnicima (čl. 51.)	85
VII. ODMORI I DOPUSTI (čl. 52.-66.)	86
Stanka (čl. 52.).....	86
Dnevni odmor (čl. 53.)	87
Tjedni odmor (čl. 54.).....	87
Najkraće trajanje godišnjeg odmora (čl. 55.)	89
Utvrđivanje trajanja godišnjeg odmora (čl. 56.).....	89
Ništetnost odricanja od prava na godišnji odmor (čl. 57.).....	90
Rok stjecanja prava na godišnji odmor (čl. 58.).....	90
Pravo na razmjerni dio godišnjeg odmora (čl. 59.)	91
Naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora (čl. 60.)	92
Naknada za neiskorišteni godišnji odmor (čl. 61.).....	93
Korištenje godišnjeg odmora u dijelovima (čl. 62.).....	94
Prenošenje godišnjeg odmora u sljedeću kalendarsku godinu (čl. 63.)	94
Raspored korištenja godišnjeg odmora (čl. 64.).....	94
Plaćeni dopust (čl. 65.)	96
Neplaćeni dopust (čl. 66.).....	97
VIII. ZAŠTITA TRUDNICA, RODITELJA I POSVOJITELJA (čl. 67.-73.)	98
Zabrana nejednakog postupanja prema trudnicama (čl. 67.)...	98
Zaštita trudnice, odnosno žene koja doji dijete (čl. 68.).....	99
Pretpostavka rada u punom radnom vremenu (čl. 69.).....	99

Najava i korištenje prava (čl. 70.).....	100
Zabrana otkaza (čl. 71.)	100
Pravo radnika da izvanrednim otkazom otkáže ugovor o radu (čl. 72.).....	103
Pravo povratka na prethodne ili odgovarajuće poslove (čl. 73.)	103
IX. ZAŠTITA RADNIKA KOJI SU PRIVREMENO ILI TRAJNO NESPOSOBNI ZA RAD (čl. 74.-81.).....	104
Zabrana otkazivanja ako je privremena nesposobnost uzrokovana ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću (čl. 74.)	104
Zabrana štetnog utjecaja na napredovanje ili ostvarenje drugih prava (čl. 75.)	107
Pravo povratka na prethodne ili odgovarajuće poslove radnika koji je privremeno bio nesposoban za rad (čl. 76.)	107
Obveza obavješćivanja o privremenoj nesposobnosti za rad (čl. 77.).....	107
Pravo zaposlenja na drugim poslovima (čl. 78.).....	110
Otkaz u slučaju profesionalne nesposobnosti za rad ili neposredne opasnosti od nastanka invalidnosti (čl. 79.)	112
Otpremnina u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti (čl. 80.).....	115
Prednost pri stručnom osposobljavanju i školovanju (čl. 81.) ..	117
X. PLAĆE (čl. 82.-89.)	117
Određivanje plaće (čl. 82.).....	117
Jednakost plaća žena i muškaraca (čl. 83.)	121
Isplata plaće i naknade plaće (čl. 84.).....	122
Isprave o plaći, naknadi plaće i otpremnini (čl. 85.).....	134
Pravo na povećanu plaću (čl. 86.).....	134
<i>a) Plaće državnih službenika.....</i>	<i>134</i>
<i>b) Povećana plaća na područjima posebne državne skrbi..</i>	<i>137</i>
Naknada plaće (čl. 87.)	139
Zabrana prijeboja (čl. 88.).....	148
Zaštita plaće pri prisilnom ustegnuću (čl. 89.).....	150
XI. IZUMI I TEHNIČKA UNAPREĐENJA RADNIKA (čl. 90.-92.).....	151
Izum ostvaren na radu ili u svezi s radom (čl. 90.).....	151
Izum koji je u svezi s djelatnošću poslodavca (čl. 91.).....	152
Tehničko unapređenje (čl. 92.).....	152

XII. ZABRANA NATJECANJA RADNIKA S POSLODAVCEM (čl. 93.-98.)	153
Zakonska zabrana natjecanja (čl. 93.)	153
Ugovorna zabrana natjecanja (čl. 94.)	156
Naknada u slučaju ugovorne zabrane natjecanja (čl. 95.)	157
Prestanak ugovorne zabrane natjecanja (čl. 96.)	158
Odustanak od ugovorne zabrane natjecanja (čl. 97.)	158
Ugovorna kazna (čl. 98.)	158
XIII. NAKNADA ŠTETE (čl. 99.-103.)	159
Odgovornost radnika za štetu uzrokovanu poslodavcu (čl. 99.)	159
Unaprijed određeni iznos naknade štete (čl. 100.)	164
Regresna odgovornost radnika (čl. 101.)	165
Smanjenje ili oslobođenje radnika od dužnosti naknade štete (čl. 102.)	165
Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku (čl. 103.)	165
a) Šteta na radu i u vezi s radom	168
b) Uzročna veza	169
c) Dolazak i odlazak s posla	171
d) Oboljenje u tijeku radnog odnosa	174
e) Fizički sukob među radnicima	175
f) Objektivna odgovornost	176
fa) Opasna stvar	176
fb) Opasna djelatnost	178
g) Oslobođenje poslodavca od objektivne odgovornosti za štetu	181
ga) Doprinos radnika nastanku štete	184
gb) Radnja trećega kao razlog za oslobođenje od odgovornosti	185
h) Povreda radnikovih prava	189
i) Šikanozno i diskriminirajuće postupanje	192
j) Uračunavanje raznih oblika osiguranja u naknadu štete	193
k) Procesna pitanja	195
l) Postupak ostvarivanja tražbine naknade štete	196
m) Način i obujam popravljivanja štete	196
n) Odgovornost poslodavca za štetu koju radnik prouzroči trećoj osobi	196
o) Upućivanje na druge odredbe i praksu	197

XIV. PRESTANAK UGOVORA O RADU (čl. 104.-124.)	198
Načini prestanka ugovora o radu (čl. 104.)	198
a) <i>Smrt radnika</i>	200
b) <i>Istek vremena na koje je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme</i>	201
c) <i>Kada radnik navrší šezdeset pet godina života i petnaest godina mirovinskog staža</i>	202
d) <i>Sporazum radnika i poslodavca</i>	204
e) <i>Dostava pravomoćnog rješenja o priznanju prava na invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad</i>	205
f) <i>Otkaz</i>	206
g) <i>Prestanak radnog odnosa prema posebnim propisima</i> ..	206
h) <i>Prestanak radnog odnosa strancu</i>	207
Oblik sporazuma o prestanku ugovora o radu (čl. 105.)	208
Otkaz ugovora o radu (čl. 106.).....	211
Redoviti otkaz ugovora o radu (čl. 107.).....	213
a) <i>Poslovno uvjetovani otkaz</i>	216
b) <i>Osobno uvjetovani otkaz</i>	221
c) <i>Otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika</i>	224
d) <i>Činjenice koje poslodavac mora uzeti u obzir</i>	227
e) <i>Obrazovanje ili osposobljavanje radnika za rad na nekim drugim poslovima</i>	229
f) <i>Obveza poslodavca savjetovati se ili suodlučivati s radničkim vijećem</i>	229
g) <i>Dodatna sudska praksa (upućivanje na Prilog VIII.)</i>	229
Izvanredni otkaz ugovora o radu (čl. 108.).....	230
a) <i>Značenje pravilnika o radu odnosno općeg akta poslodavca</i>	232
b) <i>Teške povrede radnih obveza i druge osobito važne činjenice kao razlog za izvanredni otkaz</i>	232
c) <i>Neopravdani razlozi za otkaz</i>	234
d) <i>Rok za otkaz</i>	240
e) <i>Neispunjavanje radnih obveza</i>	245
f) <i>Gubitak povjerenja</i>	251
g) <i>Kazneno djelo na poslodavčevu štetu</i>	257
h) <i>Izostanak s rada</i>	258
i) <i>Pritvor odnosno istražni zatvor</i>	261
j) <i>Zlouporaba prava na bolovanje</i>	263

<i>k) Alkohol i droge</i>	264
<i>l) Nasilno ponašanje i/ili nasilan pokušaj ostvarivanja prava iz rada</i>	266
<i>m) Nezakoniti štrajk (obustava rada)</i>	268
<i>n) Izvanredni otkaz radnika i naknada štete</i>	269
<i>o) Obveza poslodavca savjetovati se ili suodlučivati s radničkim vijećem</i>	269
<i>p) Sudska praksa o izvanrednom otkazu ugovora o radu uz druge odredbe ZR-a</i>	269
Neopravdani razlozi za otkaz (čl. 109.)	270
<i>a) Nenazočnost na radu</i>	271
<i>b) Podnošenje prijave nadležnim tijelima i/ili istupanje u javnosti (medijima)</i>	272
Otkaz ugovora o radu sklopljenog na određeno vrijeme (čl. 110.)	275
Postupak prije otkazivanja (čl. 111.).....	275
Oblik, obrazloženje i dostava otkaza (čl. 112.).....	283
Otkazni rok (čl. 113.)	286
Najmanje trajanje otkaznog roka (čl. 114.).....	288
Otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora (čl. 115.).....	290
Vraćanje radnika na posao u slučaju nedopuštenog otkaza (čl. 116.)	298
<i>a) Položaj Ustavnog suda i značenje ustavne tužbe u radnom sporu</i>	303
Sudski raskid ugovora o radu (čl. 117.)	304
<i>a) Zahtjev radnika</i>	305
<i>b) Zahtjev poslodavca</i>	307
<i>c) Dan prestanka radnog odnosa</i>	310
<i>d) Utvrđivanje iznosa (visine) naknade štete i naknada plaće</i>	311
<i>f) Otpremnina</i>	315
<i>g) Dopuštenost revizije</i>	315
Savjetovanje radničkog vijeća o otkazu (čl. 118.)	315
Otpremnina (čl. 119.)	317
Savjetovanje o zbrinjavanju viška radnika (čl. 120.).....	328
Program zbrinjavanja viška radnika (čl. 121.).....	332
Obavješćivanje o programu zbrinjavanja viška radnika (čl. 122.)	334

Posebna prava radnika upućenih na rad u inozemstvo (čl. 123.)	335
Izdavanje potvrde o zaposlenju i vraćanje isprava (čl. 124.)	336
XV. PRAVILNICI O RADU (čl. 125.-126.)	336
Obveza donošenja pravilnika o radu (čl. 125.)	336
Postupak donošenja pravilnika o radu (čl. 126.)	337
XVI. OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA (čl. 127.-135.)	339
Odlučivanje o pravima i obvezama iz radnog odnosa (čl. 127.)	339
Dostava odluke o pravima i obvezama iz radnog odnosa (čl. 128.)	341
Sudska zaštita prava iz radnog odnosa (čl. 129.)	344
<i>a) Obraćanje poslodavcu kao postupovna (procesna) pretpostavka za ostvarivanje sudske zaštite</i>	347
<i>b) Radnikov zahtjev za zaštitu prava ne odgađa izvršenje poslodavčeve odluke</i>	350
<i>c) Pobijanje poslodavčevih obavijesti i upozorenja</i>	350
<i>d) Poslodavac ima ovlast poništiti pobijanu odluku i tijekom sudskog spora</i>	351
<i>e) Pogrešna poslodavčeva uputa</i>	353
<i>f) Rok za podnošenje tužbe</i>	354
<i>fa) Rok za podnošenje tužbe kad poslodavac uopće nije odlučio o radnikovu zahtjevu za zaštitu prava...</i>	359
<i>fb) Rok za podnošenje tužbe kad je poslodavac naknadno odlučio o radnikovu zahtjevu za zaštitu prava....</i>	359
<i>g) Što mora sadržavati tužbeni zahtjev</i>	360
<i>h) Ostvarivanje novčanih tražbina</i>	361
<i>i) Pobojnost i ništetnost</i>	362
<i>j) Mirno rješenje spora</i>	363
<i>k) Nadležnost sudova</i>	363
<i>l) Pasivna legitimacija u sudskom sporu</i>	366
<i>m) Dodatna sudska praksa (upućivanje na Prilog VIII.)</i>	366
Zaštita dostojanstva radnika (čl. 130.)	367
Teret dokazivanja u radnim sporovima (čl. 131.)	372
Arbitraža i mirenje (čl. 132.)	378
Prenošenje ugovora na novog poslodavca (čl. 133.)	379
Pretpostavka suglasnosti s odlukom poslodavca (čl. 134.)	384
Zastara potraživanja iz radnog odnosa (čl. 135.)	384

XVII. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU

(čl. 136.-225.)	389
1. RADNIČKO VIJEĆE (čl. 136.-161.).....	389
Pravo na sudjelovanje u odlučivanju (čl. 136.).....	389
Pravo na izbor radničkog vijeća (čl. 137.).....	390
Broj članova radničkog vijeća (čl. 138.).....	391
Glavno radničko vijeće (čl. 139.).....	392
Izorno razdoblje (čl. 140.).....	394
Biračko pravo (čl. 141.).....	394
Liste kandidata (čl. 142.).....	396
Izborni odbor (čl. 143.).....	396
Rad izbornog odbora (čl. 144.).....	397
Provođenje izbora (čl. 145.).....	399
Utvrđivanje rezultata izbora (čl. 146.).....	400
Temeljna ovlaštenja radničkog vijeća (čl. 147.).....	402
Obveza obavješćivanja (čl. 148.).....	403
Obveza savjetovanja prije donošenja odluke (čl. 149.).....	403
a) <i>Kad radničko vijeće nije osnovano</i>	408
b) <i>Obveza potpunog i pravovremenog obavješćivanja..</i>	410
c) <i>Program zbrinjavanja viška radnika</i>	411
d) <i>Način rada i izjašnjavanja radničkog vijeća</i> <i>odnosno sindikata</i>	411
e) <i>Kad postoji više sindikalnih povjerenika</i>	413
f) <i>Privremeno udaljenje (suspenzija)</i>	413
g) <i>Privremeno vraćanje na rad do okončanja</i> <i>sudskog spora</i>	414
h) <i>Obveza vraćanja radnika na rad</i>	414
i) <i>Ništetnost poslodavčeve odluke</i>	414
Suodlučivanje (čl. 150.).....	416
Obveza obavješćivanja radnika (čl. 151.).....	420
Odnos sa sindikatom (čl. 152.).....	420
Rad radničkog vijeća (čl. 153.).....	424
Nastupanje pred sudom (čl. 154.).....	424
Uvjeti za rad radničkog vijeća (čl. 155.).....	426
Zabrana nejednakog postupanja prema članovima radničkog vijeća (čl. 156.).....	427
Zabrana nejednakog postupanja radničkog vijeća prema radnicima (čl. 157.).....	427
Čuvanje poslovne tajne (čl. 158.).....	427

Sporazum radničkog vijeća s poslodavcem (čl. 159.).....	428
Povećanje broja i ovlaštenja radničkog vijeća (čl. 160.)...	428
Poništenje izbora, raspuštanje radničkog vijeća	
i isključenje njegovog člana (čl. 161.).....	429
a) Rok za podnošenje tužbe.....	431
b) Aktivna i pasivna legitimacija	432
c) Razlozi za poništenje izbora	434
d) Isključenje iz radničkog vijeća	438
2. SKUPOVI RADNIKA (čl. 162.)	439
Skupovi radnika (čl. 162.)	439
3. PREDSTAVNIK RADNIKA U ORGANU POSLODAVCA (čl. 163.)	442
Predstavnik radnika u organu poslodavca (čl. 163.).....	442
4. EUROPSKO RADNIČKO VIJEĆE (čl. 164.-190.).....	444
Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju (čl. 164.) ...	444
Primjena glave XVII. poglavlja 4. ovoga Zakona (čl. 165.).....	444
Sudjelovanje radnika u odlučivanju (čl. 166.).....	445
Poslodavac koji obavlja gospodarsku djelatnost i povezani poslodavci na razini Europske unije (čl. 167.)	445
Poslodavac s vladajućim utjecajem (čl. 168.).....	446
Središnja uprava (čl. 169.).....	447
Utvrđivanje broja radnika (čl. 170.)	447
Odgovornost poslodavaca u Republici Hrvatskoj (čl. 171.).....	447
Pregovarački odbor (čl. 172.)	448
Broj članova pregovaračkoga odbora (čl. 173.)	448
Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u pregovaračkom odboru (čl. 174.)	449
Suradnja središnje uprave i pregovaračkog odbora (čl. 175.).....	449
Sudjelovanje predstavnika radnika u radu pregovaračkog odbora iz država koje nisu članice Europske unije (čl. 176.)	450
Prekid pregovora (čl. 177.).....	450
Uvjeti za rad pregovaračkog odbora (čl. 178.)	451
Sloboda ugovaranja načina sudjelovanja radnika u odlučivanju (čl. 179.).....	451

Europsko radničko vijeće utemeljeno sporazumom (čl. 180.).....	452
Sporazum o uređenju postupaka obavješćivanja i savjetovanja (čl. 181.).....	452
Europsko radničko vijeće (čl. 182.).....	453
Sastav europskog radničkog vijeća (čl. 183.).....	453
Obavijest o članovima europskog radničkog vijeća (čl. 184.).....	454
Rad europskog radničkog vijeća (čl. 185.).....	454
Ovlaštenja europskog radničkog vijeća (čl. 186.)	454
Obavješćivanje i savjetovanje u posebnom slučaju (čl. 187.).....	455
Mandat europskog radničkog vijeća (čl. 188.)	456
Suradnja središnje uprave i europskog radničkog vijeća (čl. 189.).....	457
Zaštita predstavnika radnika u Republici Hrvatskoj (čl. 190.).....	458
5. PREDSTAVNIK RADNIKA U ORGANU EUROPSKOG DRUŠTVA (čl. 191.-214.).....	458
Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu (čl. 191.).....	458
Pojam europskog društva (čl. 192.).....	458
Primjena glave XVII. poglavlja 5. ovoga Zakona (čl. 193.)	459
Sudjelovanje radnika u odlučivanju (čl. 194.).....	459
Postupak pregovora (čl. 195.).....	460
Pregovarački odbor (čl. 196.)	461
Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u pregovaračkom odboru (čl. 197.)	462
Suradnja poslodavaca i pregovaračkog odbora (čl. 198.)..	462
Uvjeti za rad pregovaračkog odbora (čl. 199.)	462
Suradnja poslodavaca i predstavnika radnika (čl. 200.) ...	463
Zaštita predstavnika radnika u Republici Hrvatskoj (čl. 201.).....	464
Odlučivanje pregovaračkog odbora (čl. 202.)	464
Prekid pregovora (čl. 203.).....	465
Sporazum o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskom društvu (čl. 204.).....	465
Vijeće radnika europskog društva (čl. 205.).....	467

Sastav vijeća radnika europskog društva (čl. 206.)	467
Rad vijeća radnika europskog društva (čl. 207.)	468
Ovlaštenja vijeća radnika europskog društva (čl. 208.)....	469
Sudjelovanje u odlučivanju u europskom društvu u posebnom slučaju (čl. 209.).....	469
Suradnja nadležnog organa europskog društva i vijeća radnika europskog društva (čl. 210.)	470
Suodlučivanje radnika u europskom društvu (čl. 211.)	471
Zastupljenost radnika u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva (čl. 212.).....	472
Predstavnik radnika iz Republike Hrvatske u organu koji nadzire vođenje poslova europskog društva (čl. 213.).....	473
Sprječavanje zlouporabe postupka osnivanja europskog društva (čl. 214.).....	473
6. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU U EUROPSKOJ ZADRUGI (čl. 215.-221.)	473
Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju u europskoj zadrugi (čl. 215.).....	473
Pojam europske zadruge (čl. 216.)	474
Primjena glave XVII. poglavlja 6. ovoga Zakona (čl. 217.)	474
Sudjelovanje radnika u odlučivanju (čl. 218.).....	475
Primjena odredbi o sudjelovanju radnika u odlučivanju u europskoj zadrugi (čl. 219.)	475
Europska zadruga čiji su osnivači fizičke osobe ili jedna pravna i fizičke osobe (čl. 220.).....	477
Sudjelovanje radnika u općoj ili sektorskoj skupštini (čl. 221.)	477
7. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU KOD PREKOGRANIČNOG PRIPAJANJA ILI SPAJANJA POSLODAVACA (čl. 222.-225.)	478
Pravo radnika na sudjelovanje u odlučivanju (čl. 222.) ...	478
Pojam poslodavca nastalog prekograničnim pripajanjem ili spajanjem (čl. 223.).....	479
Primjena glave XVII. poglavlja 7. ovoga Zakona (čl. 224.).....	479
Primjena odredbi o sudjelovanju radnika u odlučivanju (čl. 225.).....	479

XVIII. SINDIKATI I UDRUGE POSLODAVACA (čl. 226.-252.)	480
1. OPĆE ODREDBE O UDRUGAMA (čl. 226.-231.)	480
Pravo na udruživanje (čl. 226.)	480
Dobrovoljnost članstva u udruzi (čl. 227.)	481
Zabrana privremenog ili trajnog djelovanja odlukom izvršne vlasti (čl. 228.)	481
Udruge više razine (čl. 229.)	482
Ovlaštenja udruge (čl. 230.)	482
Utemeljenje drugih pravnih osoba (čl. 231.)	482
2. UTEMELJENJE I REGISTRACIJA UDRUGA	
(čl. 232.-241.)	482
Utemeljenje udruge (čl. 232.)	482
Statut udruge (čl. 233.)	483
Pravna osobnost udruge (čl. 234.)	483
Registar udruge (čl. 235.)	484
Zahtjev za upis u registar udruge (čl. 236.)	484
Rješenje o zahtjevu za upis u registar udruge (čl. 237.)	484
Otklanjanje nedostataka u statutu ili postupku utemeljenja (čl. 238.)	485
Rok za donošenje rješenja o zahtjevu za upis u registar udruge (čl. 239.)	485
Odbijanje zahtjeva za upis (čl. 240.)	485
Prijava promjene podataka (čl. 241.)	486
3. IMOVINA UDRUGA (čl. 242.-243.)	486
Prikupljanje i zaštita imovine od prisilnog izvršenja (čl. 242.)	486
Podjela imovine udruge (čl. 243.)	486
4. DJELOVANJE UDRUGA (čl. 244.-250.)	487
Zabrana nadzora (čl. 244.)	487
Sudska zaštita članskih prava (čl. 245.)	487
Sudska zaštita prava na udruživanje (čl. 246.)	488
Zabrana nejednakoga postupanja zbog sindikalnoga članstva ili djelatnosti (čl. 247.)	488
Sindikalni predstavnik i povjerenik (čl. 248.)	489
Zaštita sindikalnih povjerenika (čl. 249.)	490
Sindikalna članarina (čl. 250.)	497

5. PRESTANAK DJELOVANJA UDRUGE (čl. 251.-252.)	497
Načini prestanka djelovanja udruge (čl. 251.)	497
Zabrana djelovanja udruge (čl. 252.)	499
XIX. KOLEKTIVNI UGOVORI (čl. 253.-268.)	499
Stranke kolektivnog ugovora (čl. 253.)	499
Odbor sindikata za kolektivne pregovore (čl. 254.)	501
Predmet kolektivnog ugovora (čl. 255.)	503
Obveza kolektivnoga pregovaranja u dobroj vjeri (čl. 256.)	506
Osobe koje obvezuje kolektivni ugovor (čl. 257.)	507
Oblik kolektivnog ugovora (čl. 258.)	510
Dužnost ispunjavanja obveza iz kolektivnog ugovora u dobroj vjeri (čl. 259.)	510
Punomoć za pregovaranje i sklapanje kolektivnog ugovora (čl. 260.)	510
Vrijeme sklapanja kolektivnog ugovora (čl. 261.)	511
Produžena primjena pravnih pravila sadržanih u kolektivnom ugovoru (čl. 262.)	511
Otkaz kolektivnog ugovora (čl. 263.)	513
Dostava kolektivnog ugovora nadležnom tijelu (čl. 264.)	514
Objava kolektivnog ugovora (čl. 265.)	514
Pristupanje kolektivnom ugovoru (čl. 266.)	515
Proširenje primjene kolektivnog ugovora (čl. 267.)	516
Sudska zaštita prava iz kolektivnog ugovora (čl. 268.)	517
XX. ŠTRAJK I RJEŠAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA (čl. 269.-284.)	517
Štrajk i štrajk solidarnosti (čl. 269.)	517
Sporovi u kojima je obvezno mirenje (čl. 270.)	522
Lista miritelja (čl. 271.)	523
Rok za okončanje postupka mirenja (čl. 272.)	523
Sporazum stranaka i njegovi učinci (čl. 273.)	524
Arbitražno rješavanje spora (čl. 274.)	524
Pitanje o kojem odlučuje arbitraža (čl. 275.)	525
Arbitražna odluka (čl. 276.)	525
Isključenje s rada (<i>lockout</i>) (čl. 277.)	525
Pravila o poslovima koji se ne smiju prekidati (čl. 278.)	526
Posljedice organiziranja ili sudjelovanja u štrajku (čl. 279.)	527
Razmjerno umanjenje plaće i dodataka na plaću (čl. 280.)	530

Sudska zabrana nezakonitoga štrajka i naknada štete (čl. 281.)	530
Sudska zabrana nezakonitog isključenja s rada i naknada štete (čl. 282.).....	534
Sudska nadležnost za zabranu štrajka i isključenja s rada (čl. 283.).....	535
Štrajk u oružanim snagama, redarstvu, državnoj upravi i javnim službama (čl. 284.).....	536
XXI. GOSPODARSKO-SOCIJALNO VIJEĆE (čl. 285.-286.)	536
Ovlaštenja Gospodarsko-socijalnoga vijeća (čl. 285.)	536
Sastav Gospodarsko-socijalnoga vijeća (čl. 286.).....	538
XXII. NADZOR NAD PRIMJENOM PROPISA O RADU (čl. 287.-288.)	538
Upravni nadzor (čl. 287.).....	538
Inspeksijski nadzor (čl. 288.)	539
XXIII. POSEBNE ODREDBE (čl. 289.-291.)	539
1. ODREDBE U SVEZI S DUŽNOSTIMA GRAĐANA U OBRANI (čl. 289.).....	539
Utjecaj vršenja dužnosti građana u obrani na radni odnos (čl. 289.)	539
2. ODREDBE O ZASTUPNICIMA I DUŽNOSNICIMA (čl. 290.)	540
Prava kandidata za predsjednika Republike Hrvatske, zastupnike i članove skupština ili vijeća (čl. 290.)	540
3. RADNA KNJIŽICA (čl. 291.)	541
Radna knjižica i postupanje poslodavca s radnom knjižicom (čl. 291.).....	541
XXIV. KAZNENE ODREDBE (čl. 292.-296.)	543
Lakši prekršaji poslodavca (čl. 292.).....	543
Teži prekršaji poslodavca (čl. 293.).....	544
Najteži prekršaji poslodavca (čl. 294.)	549
Prekršaji sindikata i udruga sindikata više razine (čl. 295.) ..	555
Prekršaji udruga poslodavaca i udruga poslodavaca više razine (čl. 296.).....	556
XXV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 297.-301.)	557
Članak 297.	557

Članak 298.	557
Članak 299.	558
Članak 300.	559
Članak 301.	559

PRILOZI

I. Sudska praksa po Zakonu o parničnom postupku (Nar. nov., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08. i 123/08. - ispr. i 57/11.)	563
II. Sudska praksa po Ovršnom zakonu (Nar. nov., br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03., 194/03., 151/04., 88/05., 121/05. i 67/08.).....	581
III. Sudska praksa po Stečajnom zakonu (Nar. nov., br. 44/96., 161/98., 29/99., 129/00., 123/03., 177/04. i 82/06.)	585
IV. Sudska praksa po Zakonu o zaštiti na radu (ZZR/83) (Nar. nov., br. 19/83., 17/86., 46/92., 26/93. i 29/94.)	589
V. Sudska praksa po Zakonu o zaštiti na radu (ZZR/96) (Nar. nov., br. 59/96., 94/96., 114/03., 100/04., 86/08., 116/08. i 75/09.).....	591
VI. Sudska praksa po Zakonu o zapošljavanju stranaca (Nar. nov., br. 19/92., 33/92., 89/92., 26/93. i 52/94.)	593
VII. Sudska praksa po Zakonu o sudovima - suđenje u razumnom roku (Nar. nov., br. 150/05., 16/07., 113/08. i 153/09.).....	594
VIII. Dodatna sudska praksa po Zakonu o radu	594
Uvodno	594
Temeljne obveze i prava iz radnog odnosa (čl. 5.)	595
Dužnost poštivanja propisa u svezi s radnim odnosom (čl. 6.).....	595
Pravo na povećanu plaću (čl. 86.)	596
Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku (čl. 103.).....	596
a) Šteta na radu i u vezi s radom i uzročna veza	596
b) Šteta pri odlasku s posla.....	598
c) Objektivna poslodavčeva odgovornost.....	598

<i>d) Doprinosa oštećenika nastanku štete</i>	599
<i>e) Kada nema šikanoznog ponašanja poslodavca</i>	599
<i>f) Povreda radnikovih prava</i>	600
Načini prestanka ugovora o radu (čl. 104.)	600
<i>a) Istek vremena na koje je sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme</i>	600
<i>b) Kada radnik navrší šezdeset pet godina života i petnaest godina mirovinskog staža</i>	601
<i>c) Sporazum radnika i poslodavca</i>	601
<i>d) Otkaz</i>	601
Redoviti otkaz ugovora o radu (čl. 107.)	602
<i>a) Poslovno uvjetovani otkaz</i>	602
<i>b) Osobno uvjetovani otkaz</i>	604
<i>c) Otkaz uvjetovan radnikovim skrivljenim ponašanjem</i> ..	604
<i>d) Kriteriji koje poslodavac mora pri otkazivanju imati na umu</i>	606
<i>e) Zabrana zapošljavanja na istim poslovima</i>	607
Izvanredni otkaz (čl. 108.)	607
<i>a) Rok za otkaz</i>	607
<i>b) Razlozi za otkaz</i>	609
<i>c) Poslodavčev gubitak povjerenja u radnika</i>	612
<i>d) Neopravdani izostanak s rada</i>	614
<i>e) Kazneno djelo na poslodavčevu štetu i utjecaj oslobođenje od optužbe</i>	615
<i>f) Nasilno ponašanje</i>	616
<i>g) Radnikova alkoholiziranost kao razlog za otkaz</i>	616
<i>h) Neopravdani razlozi za izvanredni otkaz</i>	617
<i>i) Otkaz od strane radnika</i>	618
Neopravdani razlozi za otkaz (čl. 109.)	619
<i>a) Nenazočnost na radu</i>	619
Postupak prije otkazivanja (čl. 111.)	619
<i>a) Prethodno upozorenje na obveze iz radnog odnosa</i>	619
<i>b) Pravo na obranu i kad ono ne postoji</i>	621
Vraćanje radnika na posao u slučaju nedopuštenog otkaza (čl. 116.)	624
Sudski raskid ugovora o radu (čl. 117.)	626
<i>a) Sudski raskid ugovora o radu na radnikov zahtjev</i>	626

<i>b) Sudski raskid ugovora o radu na poslodavčev zahtjev</i>	627
<i>c) Dan prestanka radnog odnosa</i>	627
<i>d) Utvrđivanje iznosa (visine) naknade štete i naknada plaće</i>	629
Sudska zaštita prava iz radnog odnosa (čl. 129.).....	630
<i>a) Rok za zahtijevanje zaštite prava</i>	633
Obveza savjetovanja prije donošenja odluke (čl. 149.).....	633
<i>a) Oblik (forma) poslodavčeve obavijesti o namjeravanoj odluci</i>	635
<i>b) Pravno značenje roka u kojem se radničko vijeće može očitovati</i>	635
<i>c) Kad kod poslodavca nije utemeljeno radničko vijeće</i>	636
<i>d) Kad postoji više sindikalnih povjerenika</i>	636
<i>e) Slučajevi kad je poslodavac povrijedio obvezu savjetovanja s radničkim vijećem</i>	636
Poništenje izbora, raspuštanje radničkog vijeća i isključenje njegovog člana (čl. 161.)	638
<i>a) Sudska praksa po ZR-u</i>	638
<i>b) Sudska praksa po ZR/95 ili ZR/04</i>	639
LITERATURA	645
ABECEDNO KAZALO POJMOVA	661